

Vraag nr. 3
van 11 oktober 2000
van mevrouw ISABEL VERTRIEEST

Duurzaam bosbeheer – Stand van zaken

In de vorige legislatuur keurde het Vlaams Parlement een resolutie goed om het duurzaam beheer in onze bossen te stimuleren en om de handel in hout met ecolabel te bevorderen.

In die resolutie wordt gevraagd om onze duurzaam beheerde bossen in een internationaal erkend ecolabelsysteem in te schakelen. Tegen 2002 zouden minstens alle overheidsbossen op een duurzame manier moeten beheerd worden. Bovendien zou de Vlaamse regering zich moeten engageren om, wat het eigen houtverbruik betreft, voorrang te geven aan gecertificeerd hout. (*Stuk 913 (1997-1998) – Nr. 1 – red.*)

1. In hoeverre zijn bossen in Vlaanderen reeds gecertificeerd met een internationaal erkend eco-certificaat ? Hoeveel bossen en met welk certificaat en welke criteria ?
2. In hoeverre worden de beheerscriteria aangepast aan privé-bosbezitters, openbare eigenaars ?
3. In hoeverre zijn de openbare bossen reeds beheerd in overeenstemming met de criteria van een ecolabel ?
4. Hoeveel privé-bossen zijn reeds gecertificeerd ?
5. Wat het eigen houtverbruik betreft : hoe groot is het percentage van het verbruik van eco-gecertificeerd hout tegenover de totaliteit van houtverbruik door de Vlaamse overheid ?
6. Wordt het criterium "gecertificeerd hout" reeds expliciet opgenomen in alle overheidsbestekken ?
7. Welke initiatieven heeft de Vlaamse overheid genomen om zowel binnen de eigen diensten als bij de lokale besturen aan te dringen op het gebruik van eco-gecertificeerd hout ?

Antwoord

1. In Vlaanderen zijn momenteel drie domeinbossen (Zoniënwoud, Heverleebos, Meerdaalwoud) gecertificeerd volgens een internationaal erkend ecolabelsysteem, namelijk het systeem opgesteld en beheerd door de Forest Stewardship

Council (FSC), een internationale niet-gouvernementele organisatie met zetel in Oaxaca (Mexico).

De certificering gebeurde volgens de internationaal geldende FSC-criteria, aangevuld met de standaardcriteria en het evaluatieplan van het certificeringsorganisme dat door FSC-internationaal werd geaccrediteerd.

2. In uitvoering van de vermelde resolutie bracht de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MINA-raad) op 6 oktober 1998 een advies uit over criteria voor duurzaam bosbeheer (advies 1998/16). Dit advies werd binnen de MINA-raad geïnitieerd door de Vlaamse Hoge Bosraad, maar voorbereidende gesprekken en onderhandelingen vonden plaats in aanwezigheid van de Belgische FSC-werkgroep.

Uit deze gesprekken bleek dat het voor alle betrokken partijen van belang was om één set van criteria te ontwikkelen. Het Belgische FSC-proces bleek bereid het resultaat van het MINA-raadadvies over te nemen en te integreren in het eigen proces, indien de inhoud van dat advies aanvaardbaar was voor de nationale FSC-werkgroep. Dit bleek inderdaad het geval, zodat de ontwerpcriteria van de nationale FSC-werkgroep na een openbaar onderzoek slechts minimale wijzigingen ondergingen en in 1999 ter goedkeuring werden voorgelegd aan FSC-internationaal. Vermits deze criteria steunen op een akkoord met de Vlaamse Hoge Bosraad, mogen we verwachten dat het raamwerk van deze criteria aangepast is aan de Vlaamse Bosbouwkundige context. Wel dient genoteerd te worden dat de criteria uit het MINA-raadadvies gericht zijn op het niveau van grotere boscomplexen, waarvoor een gemeenschappelijk bosbeheersplan in een geconsolideerd samenwerkingsverband kan worden opgesteld.

Vorig jaar werd in het Bosdecreet de decretale basis gelegd voor de criteria voor duurzaam bosbeheer (artikel 41).

De Vlaamse regering wordt hierdoor gemachtigd criteria voor duurzaam bosbeheer vast te stellen, en te bepalen voor welke bossen deze criteria gelden. Zij beschikt hiermee tevens over de mogelijkheid het instrument "criteria duurzaam bosbeheer" in te passen in de uitvoeringsmaatregelen van het Bosdecreet. Bovendien kan een koppeling worden gemaakt met gebiedsgerichte maatregelen uit het natuurbeleid of het ruimtelijk beleid. In die zin werd reeds

maximaal tegemoetgekomen aan de eerste twee punten uit de vermelde resolutie.

Aan het operationaliseren van deze regeling wordt momenteel gewerkt op een geïntegreerde manier. Hierbij streef ik een maximale afstemming na tussen de afbakeningsprocessen rond de natuurlijke structuur – inbegrepen de bosstructuur – in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan, het uitwerken van instrumenten ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid zoals bepaald in het decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het verder operationaliseren van het Bosdecreet, onder andere het uitwerken van een regeling rond bosgroepen die een basis moeten vormen voor de bovenvermelde duurzame samenwerkingsverbanden tussen verschillende types boscijgnars over grotere oppervlakten. Tevens wordt met de nationale FSC-werkgroep bekeken in welke mate het certificeringsconcept kan worden ingepast in de Vlaamse regelgeving, zodat het voor boscijgnars mogelijk zou worden door middel van de decretale toezichts- en controle-instrumenten op vrijwillige basis een FSC-certificaat te behalen. Als bosbezitters interesse hebben in certificering, blijken het proces en de hoge kosten die met een certificering gepaard gaan de feitelijke stap naar certificering te bemoeilijken. Via de geschetste aanpak hoop ik een aantal drempels voor de privé- en openbare boscijgnars weg te halen.

3. Dit onderdeel van de vraag dient gespecificeerd volgens de aard van het bedoelde ecolabel en de eraan verbonden criteria.

Momenteel zijn in ons land twee processen actief, het reeds eerder genoemde FSC-initiatief en het zogenaamde PEFC-proces, Pan-European Forest Certification. Terwijl het eerste proces werd opgestart door de milieubeweging, is het tweede initiatief opgestart door de Europese private sector, met een belangrijk aandeel van het particulier bosbezit. De Belgische FSC-criteria werden in oktober 1999 door FSC-internationaal goedgekeurd onder bepaalde voorwaarden van tijdige aanpassing en aanvulling. Het Belgische PEFC-proces heeft zijn procedures en principes eerder dit jaar voorgelegd aan zijn internationale (= Europese) koepelorganisatie. De Vlaamse Bosadministratie is zeer nauw betrokken bij het FSC-proces en heeft met het PEFC-proces geen officiële relaties.

Op basis van de eigen ervaring met de certificering van de drie domeinbossen en bevestigd

door contacten met het buitenland, blijkt dat niet onmiddellijk aan de criteria moet worden voldaan om een ecolabel (alleen gebaseerd op FSC-ervaringen) te verkrijgen. Het volstaat om een veranderingsproces te initiëren, om het beheer aan te passen en te richten op de doelstellingen vermeld in de criteria. De vorderingen worden wel zeer geregeld geëvalueerd volgens een planning gezamenlijk vastgesteld door bosbeheerder/boscijgnaar en het controleorgaan. Op die manier is elk bos waarvan de eigenaar en/of beheerder zich achter de doelstellingen en criteria van een certificeringsinitiatief schaaft, "in overeenstemming met de criteria". De nieuwe richtlijnen die de afdeling Bos en Groen heeft ontwikkeld als beheersvisie voor de domeinbossen en de openbare bossen gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk, houden ten volle rekening met de criteria voor duurzaam bosbeheer uit het MINA-raadadvies en de nationale FSC-criteria.

4. In Vlaanderen zijn er nog geen privé-bossen gecertificeerd volgens een van de bovenvermelde systemen.

Onder punt twee heb ik reeds aangegeven hoe ik certificering bij privé-eigenaars wil stimuleren.

5. Ik beschik niet over de gevraagde informatie.

Aangezien het aanbod op de markt nog te beperkt is, is het vaak onmogelijk om gecertificeerd hout te verkrijgen dat aan de vereiste karakteristieken voldoet. Hier hebben de houtleveranciers een belangrijke maatschappelijke verantwoordelijkheid om voldoende inspanningen te leveren aan de aanbodziide.

6. Idem.

7. Provinciebesturen en gemeentebesturen worden sedert 1997 door middel van het milieuconvenant aangespoord in alle bestekken die betrekking hebben op werkzaamheden van de eigen diensten of werkzaamheden die in hun opdracht worden uitgevoerd, te vermelden dat alle hout en producten in hout moeten voorzien zijn van een FSC-label of een equivalentlabel dat aantoont dat het hout afkomstig is van bossen die duurzaam worden beheerd.

Voor de recente convenants 2000-2001 werd wel een versoepeling ingevoerd indien de aanbieder kan aantonen dat de volgens het lastenboek ge-

stelde technische bepalingen het leveren van dergelijk hout op dit moment uitsluiten.

Alle Vlaamse provincies en 105 Vlaamse gemeenten ondertekenden dit engagement.